



Onderwerp: Sturing Sociaal Domein

Jaar/nummer: 2019/62

In behandeling bij: Wethouder Hoekstra - Sikkema

Voorstel

Wij stellen u voor om:

Kennis te nemen van de constatering en besluiten van B&W m.b.t. het implementatieplan en scenario's beleidsvoorbereiding en participatie, Sturing Sociaal domein.

Samenvatting

Op 24 september 2019 heeft u het besluit genomen om een aantal belangrijke taken op het sociaal domein weer als gemeente zelf te gaan doen met als doel de sturing op het sociaal domein dichterbij de gemeenteraden te brengen. De sociale dienst wordt in deze nieuwe opzet een bedrijfsvoeringorganisatie (BVO), verantwoordelijk voor met name de inkoop, de backoffice-taken en voor de toegang tot inkomen. Er is nog geen besluit genomen over de beleidsvoorbereiding en de toegang tot participatie. Wij hebben u toegezegd op deze punten de voorstellen verder uit te werken.

Beoogd effect

- a. Meer sturing en grip van de gemeenteraad op belangrijke keuzes in het sociaal domein.
- b. Een zorgvuldige transformatie van de huidige gemeenschappelijke regeling naar een bedrijfsvoeringorganisatie.

Besluiten B&W

Naar aanleiding van het implementatieplan en de verdere uitwerking m.b.t. scenario's beleidsvoorbereiding en participatie heeft B&W het volgende besloten:

1. Het college van B&W constateert dat de meerderheid van de gemeenten van Gemeenschappelijke Regeling Noordwest Fryslân kiest voor:
 - het inrichten van een beleidspool, bestaande uit de beleidsmedewerkers van de gemeentes en de Dienst, die verantwoordelijk wordt voor de voorbereiding en afstemming van beleid.
 - verdeling van de beleids capaciteit van de Dienst tussen de gemeentes Harlingen en Waadhoeke
2. Het college van B&W ondersteunt de deze keuzes niet, maar besluit in het belang van de samenwerking in te stemmen met:
 - het startscenario van 1 januari 2021 voor het inrichten van de beleidspool.
 - de verdeling van de beleids capaciteit per 1 januari 2021 bij de start van de bedrijfsvoeringorganisatie

3. Het college van B&W besluit voor de taken op het gebied van participatie als startscenario te kiezen voor de doorontwikkeling van de huidige organisatievorm met als stip op de horizon een netwerkorganisatie.
4. Voor het implementatieplan en de omvorming naar de bedrijfsvoeringorganisatie een bedrag beschikbaar te stellen van € 8.500, ten laste van het budget sociaal domein.

Argumenten

1.1 een beleidspool lost (alvast) veel van de knelpunten op van de huidige werkwijze

Op 24 september 2019 heeft u besloten dat de gemeenteraad het beleid op het sociaal beleid zelf weer gaat vaststellen. Er zijn juridische, financiële en organisatorische argumenten om de formele start van de nieuwe BVO niet op 1 januari 2020 maar op 1 januari 2021 te laten plaatsvinden. We kunnen al wel vast gaan werken aan de knelpunten die u ervaart als het gaat om de invloed op de voorbereiding van beleid: "we transformeren van A naar B waarbij er in de tussentijd al op de nieuwe manier 'B' gewerkt kan gaan worden" (bladzijde 21 van het 'Implementatieplan bedrijfsvoeringorganisatie sociaal domein en scenario's beleid en participatie', verder te noemen 'Implementatieplan').

Een beleidspool, die werkt op de wijze zoals die staat onder scenario 2 op bladzijde 8 van het implementatieplan, zorgt namelijk voor o.a. meer aansluiting bij de lokale situatie, opdrachtgeverschap van de gemeentes, een betere sturing en een duidelijkere rolverdeling.

1.2 de constructie van een beleidspool zorgt voor een bundeling van capaciteit en leidt niet tot verlies van expertise en deskundigheid.

De beleidspool heeft als voordeel dat de gemeentes niet ieder afzonderlijk voor het beleid op het gehele sociale domein aan de lat staan maar de krachten gaan bundelen. Dat zorgt niet alleen automatisch voor de noodzakelijke afstemming van beleid maar zorgt er ook voor dat expertise van de beleidsmedewerkers van de Dienst niet verloren gaat.

2.1 deze constructie komt tegemoet aan de wens om de beleidsvoorbereiding dichtbij de lokale politieke en maatschappelijke context te organiseren

De gemeenteraad stelt vanaf 1 januari 2021 weer het beleid en de verordeningen vast. Uiteraard is het van belang dat de BVO vóór de vaststelling van het beleid door de gemeenteraad een toets doet op de uitvoering om zo de afstemming met de uitvoering van beleid door de Dienst te verzekeren.

Het voorbereiden van beleid is dan niet meer een taak van de Dienst. Als de Dienst niet meer die taak heeft, is het logisch dat het werkgeverschap van de beleidscapaciteit (5,39 fte) verhuist naar de gemeentes. Op basis van de verdeelsleutel zou dit

betekenen dat de gemeenten onderstaande formatie-uitbreiding krijgen:

- Harlingen: 1,44 fte
- Terschelling: 0,26 fte
- Vlieland: 0,06 fte
- Waadhoeke: 3,63 fte

Gezien de aantallen is het onwaarschijnlijk dat wij (Terschelling) en ook Vlieland zelfstandig de beleidsfunctie op het sociaal domein kunnen vervullen. Het beschikbare budget voor 0,26 fte is niet voldoende om deze taken adequaat in te vullen. Meest logische oplossing lijkt dat deze beleidsmedewerkers onder de aansturing van de gemeente Waadhoeke en Harlingen komen.

(eiland-specifieke) Kanttekeningen:

- a. Punt van zorg bij de wijziging van GR naar een BVO, lees: verdeling van de beleids capaciteit van de Dienst, is het risico op 'leegloop' bij de Dienst. Veel expertise en deskundigheid gaat dan als gevolg van individuele loopbaankeuzes van de beleidsmedewerkers van de Dienst verloren.
- b. Verdeling van de beleids capaciteit betekent dat we als gemeente moeten zorgen voor een goede afspraken met, afhankelijk van de verdeling van de beleids capaciteit van de Dienst, een of beide gemeenten. Daarmee borgen we dat we deze specifieke (beleids) kennis die wordt ingebracht door (ex) medewerkers van de Dienst kunnen gebruiken. Met de beleids pool zullen er prestatieafspraken gemaakt worden met betrekking tot de beleidsmatige voorbereiding. Belangrijke randvoorwaarde daarbij is dat de uitvoerende gemeente ervan uit kan gaan dat een 80 tot 90% van het beleid gelijk zal zijn voor walgemeenten en Waddeneilanden, maar dat zij wel gevoel moeten hebben voor en rekening moeten houden met de resterende 10-20% van het beleid dat eiland-specifiek is. Als Waddeneiland hebben wij nu eenmaal een andere sociale infrastructuur dan beide walgemeenten.
- c. Deze afspraken zullen, in nauw overleg met Vlieland, in 2019 en de eerste helft van 2020 nader uitgewerkt worden. We zullen uw raad daar in de loop van 2020 nader over informeren.

3.1 in dit scenario kunnen we alvast werken aan de mogelijkheden tot optimalisatie.

Ook vanuit de huidige situatie/organisatievorm kunnen we alvast werken aan de mogelijkheden van optimalisatie. Dat gaan we doen door onder andere in te zetten op een versterking van de samenwerking met het gebiedsteam, meer flexibiliteit, het zakelijk contracteren van jaarlijkse doelstellingen en het optimaliseren van het werkproces.

3.2 dit startscenario doorkruist niet de voorbereiding van de propositie waar de Dienst SoZaWe en Fryslân West aan werken

U hebt op 28 mei 2019 kennis genomen van de visie en de uitgangspunten van de position paper op de uitvoering van de Participatiewet, van de notitie 'Toekomstige uitvoering van de Participatiewet' en de ontwikkelingen binnen de gemeente Terschelling m.b.t. dit thema.

Empatec/Pastiel en de Dienst hebben de opdracht gekregen om een gezamenlijke propositie uit te werken voor het totale werkproces van participatie en alle activiteiten na de intake. Voor de gemeente Terschelling is een raadsvoorstel in voorbereiding m.b.t. uittreden GR West Fryslân. Het totale werkproces van participatie en alle activiteiten na intake blijft daarmee verantwoordelijkheid van de Dienst onder regie van de gemeente. Wij zullen u hierover in de loop van 2020 verder informeren..

4.1 de implementatie van de voorstellen kost de gemeente Terschelling € 8.500
Zie voor de toelichting onder het kopje Financiën**Historie**

Op 24 september 2019 heeft de raad het besluit genomen om een aantal belangrijke taken op het sociaal domein weer als gemeente zelf te gaan doen met als doel de sturing op het sociaal domein dichterbij de gemeenteraden te brengen.

Juridische gevolgen/fatale termijnen/handhaving

De juridische gevolgen zijn uitgewerkt onder Deelproject 'juridisch' van het implementatieplan, pagina 22

Belang voor toerisme/samenleving/economie

Voordelen om het als gemeente weer zelf te doen zijn "de snellere aansluiting bij de lokale (politieke) context, kortere lijnen met de lokale uitvoering van de WMO en m.b.t. de uitvoering van de participatiewet en de verbinding met aanpalende beleidsterreinen (wonen, welzijn, onderwijs, arbeidsmarkt)"

Financiële/personele/organisatorische gevolgen

De omvorming van de Dienst naar een BVO is een complexe klus met veel juridische, financiële, personele en organisatorische consequenties. De externe adviseur raamt de kosten tussen € 100.000 - € 250.000. Voor Terschelling betekent dat op basis van de huidige verdeelsleutel, naar inwoneraantal, een bijdrage in de implementatiekosten van afgerond € 8.500 uitgaande van een investering van € 250.000. Wij stellen voor deze kosten in 2020 ten laste te laten komen van het budget sociaal domein.

Communicatie/interactiviteit

Intern aan alle betrokken medewerkers.

Extern in gezamenlijkheid met Waadhoeke, Vlieland, Harlingen en de Dienst SoZaWe.

Advies van de raadscommissie

N.v.t.

Ter inzage liggende stukken

Implementatieplan BVO sociaal domein NW Fryslân en scenario's beleid en participatie

Datum behandeling in B&W + ondertekening

Terschelling, 1 oktober 2019

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling,

W.R.H. van Schoonhoven
loco-secretaris

J.B. Wassink,
burgemeester